

Prva ž.c. ni današnja c.sv. Nikolaja. Prva je bila znana pod imenom "Beatae Mariae Virginiae" okoli l.l46l.

Slika zunanjščine c. in

Il.Slov.1929, l.V, št.34.

Nad gl.portalom kronogram : Magno Deo sanctoqVe Antistiti nicoLay. MDCCLVIII
Notranjščina vsa poslikana. Na koru napis slikarja:

IstIs anIs hanC pInXIt

DoMinICVs FabrIs In

qVibVs pastorIs officIA

VoVk obIIt. (MDCCCL)

Prezbiterij: Brezmadežna na oblakih, v cvikelnih spodaj ~~xxxxxx~~ evange listi s simboli.

Ladja: glavna slika poslednja sodba, Vera, Upanje, Ljubezen.

Na sev. stranix banjastega svoda od prezbit. dli: 1. Kristus od smrti vstal,

2. sv. 3 kralji, 3. sv. *Krist* Janez ~~xxxx~~ pridiguje

Na juž. str. banjastega svoda: 1. Kristus pred Pilatom, 2. ~~Arstus~~ Kristus na Oljski gori, 3. Jezus in Samaritanka. Značaj slikarije nazarenski

Kapelica ob juž. str. prezbiterija, slikal strop Fr. Balzник 1894. Pendant M. Koželja.

Altar iz 2 .pol.(sreda) 19.stol. Kip *Brezmadežne* poznejši.

Slika smrt sv. Jožefa ob oltarju ne najslabša, zač. 19. stol. Spodaj signirano F.Š. 1898, kar se pač nanaša na popravo. Mariskaj preslikal, posebno Marija se zdi močno preslikana.

Trižev pot čeden, zelo ohranitve vreden iz konca 18. stol.

Vel. oltar veliko, lepo delo 1. pol. 19. stol.

Prva str. oltarja sta iz konca 19. stol. - Jereb. Nastavek obeh moderen.

Druga str. oltarja sta iz srede, mogoče še 1. pol. 19. stol. Slike vse, razen vel. oltarja srednje kvalitete. Slike Fabrisove je preslikal podobar Jereb.

V drugem juž. str. oltarju zanimiva slika stoječega "rsitusa" iz konca 18. stol.

Naslikan je podij nad katerim se dviguje portal, okroglo završen. Na eni str. se vidi zamreženo okno. Pod portalom stoji Kristus, s prtom čez ledja, rdeč plašč na ramenih, trnjevo korno na glavi, iz ran malo krvavi. Roke ima spredaj zvezane, v desni drži zelen trs. Zanimiva slika za Stegenškova raziskovanja o zgod. Triževega pota.

Lep steklen lesteneč iz raznobarnega stekla.

Stele, XCI, 11. 11. 1913, str. 33-36.

Konsrgator Obergfölll berichtet, dass die von Fabris im Jahre 1848 bemalten Fresken im grossen und ganzen in befriedigender Weise restauriert wurden.

MDZK: št. III. F. 5, 1. 1906, str. 349*: Sitzungsberichte.

Že iz 1.1228 je tu znan župnik ~~Miklxxx~~ Henrik. Bila je fara v lasti tempeljskih viteзов, od 1.1310 pa viteзов nem. viteškega reda. Sedanja c. je iz 1.1759.

Zg.Danica, 1.1855, str. 80.

Metliška fara se prvič omenja v listini iz 1.1228 ^{kije} v last križevniškega reda v Lj., ~~ko~~ navaja kot pričo metliškega župnika Henrika.

V poznejših listinah se farna cerkev ~~Zg.Danica, XXX.1864, str. 191.~~ imenuje cerkev M.Device v Logu(apud Augiam, in Ava) ali pa v Otoku(in Insula) pri Novem trgu v Metliki. Fara namreč v začetku ni bila v mestu, marveč zunaj mesta, kjer še sedaj stojе tri cerkve M.Dev. ali Tri fare. in kjer se še sedaj pravi v Logu. V mesto k c. sv. Nikolaja je bila fara prenešena šele v novejšem času.

Omenjajo se tudi nekdanji župniki, 1.1278 Mihael, 1.1295 Volrik iz Črnomlja, Gerloh iz Hmeljnika.

Metliška in črnomeljska fara sta bili 1.1268 darovani križevniškemu redu

Zg.Danica, 1.1864, str. 191.

Za časa župnika Vincenca Vovka so bila pri farni c. izvršena naslednja dela: zvonik je dobil novo kositrno streho, novi zvonovi narejeni pri Samassa v Lj. Novo cerkveno uro je naredil znani urar ~~ixxx~~ v Lučinah.

Egartner naj bi poslikal cerkev, ker pa je umrl, je dobil naročilo Italijan Domenico Fabris iz Osopu in že 1.1849 naslikal: marmornat stebre ob zidu in poslikal obok v prezbit. Med slikami je ostalo še veliko praznega prostora na katerega je drug Italijan naslikal arabeske in vso ostalo cerkev poslikal z zelenkasto barvo. Slikanje je bilo končano 1.1850.

Zg.Danica, 1.1872, str. 312.

Tkalčičev zbornik je izdal "liber statutorum" iz 1.1354, ki navaja nekatere belokranjske župnije iz tistega časa. Tako navaja ž.c.v Metliki M.B. circa castellum(v bližini gradu) xpi. Torej je bila tu župnija že mnogo preje, predno so se naselili tu frančiškani. Imela je naslednje podružnice:

sv. Nikolaj v trgu(de foro) , sedaj ž.c. v Metliki

M.Magdalene(Božjakovo)

sv. Jakoba (Bereča vas)

sv. Vida(Jugorje)

sv. Trojica(Radovica)

(pri Treh farah) (nie)

Zg.Danica, 1.1905, str. 7.

Metliško župnijo je 1.1228 podaril koroški vojvoda Ulrik III. nem. viteškemu redu. Že 1.1228 se omenja v listinah metliški župnik Henricus plebanus de Metlik. Ž.c. je stala zunaj današnje Metlike, imenovala se je "Alba Bela". Pozneje je bila župnija prestavljena k c. sv. Nikolaja. Mesto je imelo že sredi 16. stol. šolo.

Za časa turških napadov je mesto zelo trpelo. Bilo je utrjeno, a kljub temu je bilo velikokrat upepeljeno. Večkrat je mesto obiskala tudi kuga(1.1646 je bila zelo huda).

(pri Treh farah) (nie)

Zg.Danica, 1.1905, str.62.

Omenja se 1.1334. kot podružnica sv.Marije "circa castellum" pri Treh farah -(de foro).

J.Barle:Nekoliko podatkov za zgod. belokranjskih župnij, IMK XI., 1901. str.50.

Opis cerkve. Kapela s starim lesenim stropom, dobrimi starimi freskami

Ena slika Šubičeva.Križev pot okr.7 1790.Stari kipi zlateni.

(otale podatki izleži iz knjige op. 24.)

M.Zois, Korespondent C.K.zap.št.213,

str.1, 15.7.1915

Poročilo M.Zpisa, zap.št.121,31, 1913

Obvestilo o razpisu del na popravilu strehe stolpa. Istočasno bodo naredili še nov zid okoli pokopališča in podprli cerkveno zidovje c. sv. Roka pri Metliki.

L.Zeitung, 1827, knjiga 2,

Intell.Blatt. 52, 998

METLIKA - znamenje

1.

Poročilo M.Zois, zap.št.121,34, 1913(v bližini kapele stoji poznogotsko znamenje)

METLIKA - p.c.sv. Roka *na pokopališču*

IVBILEMVS DEO NIXI AVXILIO SANCTI ROCHI^{1.}

Nad portalom kamnita plošča z napisom: IVBILEMVS DEO NIXI AVXILIO SANCTI ROCHI

Stavba okrogla rotunda s prizid. prezbit. in prostorom za kor. Na vsaki str.

vhoda en zvonik. Zunanja oblika prav čedna.

Vsa cerkev je poslikana. V prezbiteriju podpis F. Blažnik 1894.

Vel. oltar iz 19. stol. Str. oltarja tudi, posnemata rokoko motive.

Slike v vseh. oltarjih brez umetn. vrednosti.

Ona v sev. str. oltariu votivna : spodaj pokrajina z gorečo cerkvijo sv. Roka,
nad tem gaseči sv. Florijan.

Cerkev je v relativno v zelo dobrem stanju.

Stele, XCI, 11.11.1913, str. 36-37.

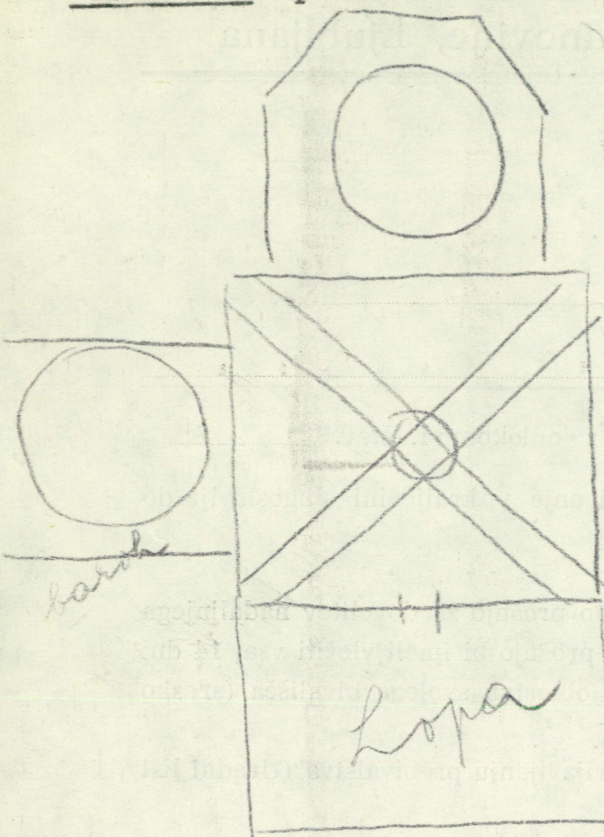
V Metliki imajo zanimiv kelih gotske oblike. Stalce je šesterdistno, vozelo je
v otel in olepšan s prodrtinami, kupa pa krasi filigransko delo.

V. Steska: Stare cerkvene posode na Kranjskem, IMK XVI., 1906., str. 5.

Poročilo o cerkvi. Na pokopališču zanimivi nagrobniki.

M. Zois, zap. št. 121, 34, 1913

zap. št. 123, 7, 1915

Posedajo se temelji, oboki in stene pokajo.
Ob cesti slikovito znamenje - nova boljša streha.
V laaji križnat obok na pasovih, v prezbit.
povezuje konzola. V kapeli nepravilna, povezo-
njena kupola z laterno. V laterni slika, zgo-
raj sv. - rojica, spodaj M. Oznanenje in ange-
li, sr. 18 ali zač. 19. stol. Spod rokoko vaza
zavesa(?) za oltarjem, v cvikeljnih Peter
in Pavel. Oltar zelo slikovit, omarica s
Franč. Xsav., slika manjka. Dosti dobro zane-
marjeno delo.

Vel. oltar je degeneriran rokoko, zadaj l. 1818,
slika sv. Martina - Potočnik. Dobro ohranjena.
Zgoraj pokvarjena. Dobre grabljice in kipa svet-
nikov zdravnikov sv. Rozma in Damijana.

Vel. oltar se proda. Slike očisti in prenese v oltar v kapeli, kipe in grebljice
istol

Stele, LXXXV, 1934, str. 57-58.

Nekako kvadratična ladja s križno rebrastim obokom prekrita. Prezbiterij iz 8. stoletja. Prizidana, glede na cerkev zelo velika lopa z dachreiterjem za zvonec, na sev. str. prizidana kapela z majhno laterno na ploščati zwickelkuppel. Iz ok. konca 18. ali zač. 19. stol.

Oltar v svojem fantastičnem, nepravilno razumljenem rokokoju, kot tudi gl. oltar iz 1. pol. 19. stol. Vlaga prodira na oboku, na zidovju (iz tal). Skozi laterno kapele vdira večkrat dež, ker manjka nekaj šip. Dež moči ravno oltar (xxx)

Oltar je zelo v slabem stanju - črvivost, vlaga. Barva odstopa. Restavracija nujna. Tudi gl. oltar v zelo slabem stanju. Čeprav polihromacija prvotna, jo ne bo možno ohraniti.

Stele, XCI, 11. 11. 1913, str. 32-33.

Metlika je za vlade goriških grofov že vživala mestne pravice, kot to navaja listina iz 1.1305(Schumi, Archiv II, 208) s katero je goriški grof Albreht potrdil Novemu mestu na Metliškem te pravice. Kot mesto pa se prvič imenuje v listini 1.1302(Schumi, Archiv II, 259.toč.62) Avstrijski vojvode so ponovno potrdili Metliki te pravice. V listinah za avstrijske vlade se Metlika prvič imenuje mesto 1.1407(Dimitz, G.Kr.I, 256) 1.1377 sta bili Metlika in Črnomelj v posesti grofa Stefana pl.Veglia in Modruš(Ibid.str. 239) Od 1.1374 do 1556 je vladal na Belo Krajino glavar, ki je stoloval v Metliki (Mitth.d.h.V.f.K.1858,st.52.) Zadnji glavar, ki se omenja v listinah je Anton pl.Turn(1543-1556) V tem času je prišla Bela Krajina pod oblast lj. glavarja.

Vzrok, da sta Metlika in Črnomelj postala mesti, kljub maloštevilnemu prebivalstvu leži v tem, da je bil tam hud pritisk Turkov in obe mesti naj bi branili deželo pred turškimi vdori. Mesti so obdali z obzidjem, oprsotili jih davka, jim dali mestne pravice.

Zg. Danica, 1.1905, str.38.

Stara Metlika je ležala ob Kolpinem krogu. Nosila je drugo ime. Na sev. koncu starega mesta je stal grad, ki je nosil ime Metlika. Zaradi varnostnih ozirov, so začeli staro mesto opuščati in se seliti okoli gradu in tu je nastalo novo naselje imenovano " Novi trg pri Metliki", ki je postal gl.mesto Bele Krajine, ki se po njem v listinah naziva tudi metliška krajina.

Deželi so vladali glavarji, ki so jih postavljali avstr. vojvode.(Sigfrid Gallenberg 1.1424, Ivan Hohenwarth 1.1462, Andrej Hohenwarth 1.1439, ki je bil tudi poveljnik celjske graščine. Andrej je ustanovil 1.1469 meščanski špital. Zadnji znani glavar je bil Anton pl.Thurn. Ko se je obramba proti Turkom preselila nižje na Hrvaško, so se iz mesta izselili vitezi in vojaki. Sedaj je tudi prenehala oblast metliških glavarjev. Lastniki gradu so 1.1578

postali grofje Alapi, za njimi v drugi pol.16.stol. Frankopani
Nemški viteški red: je imel že l.1223 svojo hišo v Metliki. Po enem stoletju
je bila v tako slabem stanju, da so sezidali l.1310 novo.
Pred tem redom so bili v Metliki templarji, ki so zidali nekoliko dalje od
Metlike, na obreju Kolpe tri cerkve pri "Treh farah" Templarji so se po-
javili v Ljubljani že l.1167, vendar so jih kmalu odslovili. Cerkev "Pri
Treh farah" je red zapustil metliški župi. L.1228 je črnomojsko župnijo (s
podružnicami Metlika, Podzemelj, Semič, Vinica) podaril Ulrik vojvoda ko-
roški in Kranjski nem. viteškemu redu v Ljubljani, s pismom, da redu
pripadajo tudi tiste cerkve, ki se pozneje postavijo. Nem viteški red se je
podredil oglejskemu patrijarhu in goriškemu vojvodom.

Zg. Danica, 1.1905., str. 38, 46. 53.

Grad nekoč last nemških vitezov.

Il.Slov.1929,1.V,št.34, str.268.

KraFho

Poročilo M.Zois, zap.št.121, 32, 1913

- o Deutshh - Ördenshaus; pošti("scheit^u einmal eine Kirche gewesen zu sein")
- o Steueramt; o gradu